

นิตินิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

1

ข้อเสนอ

ร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยนิรโทษกรรม

และการขจัดความขัดแย้ง

๑๓ มกราคม ๒๕๕๖

ร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยนิรโทษกรรมฉบับนี้ เกี่ยวข้องกับบุคคลใด ?

2

- บุคคลผู้เข้าร่วมเดินขบวน และชุมนุมทางการเมืองอันเนื่องมาจากการแย่งชิงอำนาจรัฐ 19 กันยายน 2549
- บุคคลผู้กระทำความผิด โดยมีมูลเหตุจูงใจที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมืองหลังจากการแย่งชิงอำนาจรัฐ จากวันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง 9 พฤษภาคม 2554

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยนิรโทษกรรมฉบับนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลใด ?

3

- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกแย่งชิงอำนาจรัฐและได้รับผลกระทบจากการแย่งชิงอำนาจรัฐ 19 กันยายน 2549
- กรณีนี้ ปรากฏอยู่ในข้อเสนอของคณะนิติราษฎร์เรื่องการลบล้างผลพวงรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ทำไมข้อเสนอคณะนิติราษฎร์ เรื่องนิรโทษกรรมจึงต้องทำในรูปรัฐธรรมนุญ?

4

1.

นิรโทษกรรมครั้งนี้มีความสลับซับซ้อนมากกว่าครั้งอื่นๆ เพราะมีการชุมนุมทางการเมืองหลายครั้ง ปล่อยเวลาทอดน่านตั้งแต่ 19 กันยายน 2549 มีการดำเนินคดีไปแล้วหลายกรณี การนิรโทษกรรมโดยอาศัยรูปของพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด อาจถูกเห็นยวร้ายขัดขวางโดยกระบวนการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ทำไมข้อเสนอคณะนิติราษฎร์ เรื่องนิรโทษกรรมจึงต้องทำในรูปรัฐธรรมนุญ?

5

2.

ประชาชนจำนวน 50,000 คนขึ้นไปสามารถใช้สิทธิเข้าชื่อ
เสนอร่างรัฐธรรมนุญ ๗ ในขณะที่ถ้าทำเป็น พ.ร.บ. การเข้าชื่อเสนอ
กฎหมาย แม้จะใช้จำนวนแค่ 10,000 คน แต่ประธานรัฐสภามีอำนาจ
วินิจฉัยได้ว่าร่าง พ.ร.บ. นั้นไม่เข้าหมวดสาม และหมวดห้า ของ
รัฐธรรมนุญ 2550 ทำให้ร่าง พ.ร.บ. ตกไป

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ทำไมข้อเสนอคณะนิติราษฎร์ เรื่องนิรโทษกรรมจึงต้องทำในรูปรัฐธรรมนุญ?

6

3.

การร่างรัฐธรรมนุญสามารถทำได้รวดเร็วกว่าการ
ตราพระราชบัญญัติ เพราะพิจารณาโดยการประชุม
ร่วมกันของทั้งสองสภา

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ทำไมข้อเสนอคณะนิติราษฎร์ เรื่องนิรโทษกรรมจึงต้องทำในรูปรัฐธรรมนุญ?

7

4.

คณะกรรมการขจัดความขัดแย้ง เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนุญ ใช้อำนาจ
ในระดับรัฐธรรมนุญ

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ทำไมข้อเสนอคณะนิติราษฎร์ เรื่องนิรโทษกรรมจึงต้องทำในรูปรัฐธรรมนุญ?

8

5.

ร่างรัฐธรรมนุญ ๗ นี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำความผิดใน
เหตุการณ์การชุมนุมและการสลายการชุมนุม ยังคงมีความผิดต่อไป
ไม่ได้รับการนิรโทษกรรม ดังนั้นการนิรโทษกรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่
สามารถกระทำได้ในรูปของ พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ก. เพราะจะขัดหรือแย้ง
กับรัฐธรรมนุญ

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ทำไมไม่ให้ศาลยุติธรรมวินิจฉัย?

9

ศาลพิจารณาตามองค์ประกอบทางกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงมูลเหตุจูงใจทางการเมืองที่มาจากความขัดแย้งทางการเมือง ดังนั้นภายใต้โครงสร้างปกติตามรัฐธรรมนูญจึงไม่สามารถแก้ความขัดแย้งทางการเมืองได้ เพราะความผิดที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความขัดแย้งทางการเมือง

ดังนั้นจึงต้องจัดตั้งคณะกรรมการขจัดความขัดแย้ง และให้มีฐานะเป็นองค์กรทางรัฐธรรมนูญ เพื่อให้วินิจฉัยกรณีการกระทำความผิดอันผู้กระทำได้กระทำไปโดยมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ไม้นิรโทษกรรมแก่เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติการในระดับใดทั้งสิ้น

10

เพื่อเป็นการวางมาตรฐานว่าต่อไปว่าเจ้าหน้าที่ต้อง
ปฏิเสธการปฏิบัติการตามคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างชัด
แจ้ง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามกรอบของกฎหมาย ย่อม
พ้นผิดอยู่แล้วตาม พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์
ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 17

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ไม้นิรโทษกรรมแก่เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติکارในระดับใดทั้งสิ้น

11

มาตรา 17 พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วย ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ระยะเวลา

12

หลังจาก 19 กันยายน 2549

(หลังจากวันรัฐประหาร โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข)

ถึง

9 พฤษภาคม 2554

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร)

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

พ้นจากความผิดและ
ความรับผิดโดยสิ้นเชิง

13

มาตรา 291/1

ผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.ก.
ฉุกฉิน ฯ 2548 หรือ
พ.ร.บ. ความมั่นคง ฯ 2551
ซึ่งใช้เนื่องจากการชุมนุมทาง
การเมือง หลังรัฐประหาร 19
กันยายน 2549

มาตรา 291/2

ผู้เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในเขตพื้นที่ ตาม
ประกาศ ตาม พ.ร.ก. ฉุกฉิน ฯ 2548 หรือ
พ.ร.บ. ความมั่นคง ฯ 2551 และกระทำความผิด

- ในความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมาย
อาญา หรือ
- ในความผิดที่มีโทษปรับเพียงสถานเดียว หรือ
- ในความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ตาม
กฎหมายอื่น

ระงับกระบวนการพิจารณาคดี
ชั่วคราว / ปลดอยตัวทันที
คณะกรรมการขจัดความขัดแย้ง
วินิจัย

มาตรา 291/3

ผู้ชุมนุมที่กระทำความผิดซึ่งไม่เข้า
ตามมาตรา 291/1 และ 291/2 แต่
การกระทำความผิดนั้นมีมูลเหตุจูง
ใจทางการเมืองเกี่ยวข้องกับการ
รัฐประหาร 19 กันยายน 2549

- ผู้ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม แต่ได้กระทำความผิด
หลังจาก 19 กันยายน 2549 ถึง 9
พฤษภาคม 2554
- การกระทำนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือ
เกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง
ภายหลังรัฐประหาร 19 กันยายน 49 ไม่ว่าจะการ
กระทำนั้นจะเป็นทางกายภาพหรือแสดงความ
คิดเห็น
- กระทำความผิดไปโดยมีมูลเหตุจูงใจทาง
การเมือง

พ้นจากความผิดและ
ความรับผิดโดยสิ้นเชิง

ระงับกระบวนการพิจารณาคดี
ชั่วคราว / ปล่อยตัวทันที
คณะกรรมการจัดความขัดแย้ง
วินิจฉัย

15

มาตรา 291/1

ผู้กระทำความผิดตาม
พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ฯ 2548
หรือ พ.ร.บ. ความมั่นคง ฯ
2551 ซึ่งใช้เนื่องจากการ
ชุมนุมทางการเมือง หลัง
รัฐประหาร 19 กันยายน
2549

มาตรา 291/2

ผู้เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในเขตพื้นที่
ตามประกาศ ตาม พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ฯ
2548 หรือ พ.ร.บ. ความมั่นคง ฯ 2551
และกระทำความผิด

- ในความผิดเหตุโทษ ตามประมวล
กฎหมายอาญา หรือ
- ในความผิดที่มีโทษปรับเพียงสถาน
เดียว หรือ
- ในความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี
ตามกฎหมายอื่น

มาตรา 291/3

ผู้ชุมนุมที่กระทำความผิด
ซึ่งไม่เข้าตามมาตรา 291/1
และ 291/2 แต่การกระทำ
ความผิดนั้นมีมูลเหตุจูงใจ
ทางการเมืองเกี่ยวข้องกับ
การรัฐประหาร 19
กันยายน 2549

- ผู้ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม แต่ได้กระทำความผิด หลัง จาก 19 กันยายน 2549 ถึง 9 พฤษภาคม 2554
- การกระทำนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมืองภายหลังรัฐประหาร 19 กันยายน 49 ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเป็นทางกายภาพหรือแสดงความคิดเห็น
- กระทำความผิดไปโดยมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง

ทั้งหมดต้องไม่ขัดกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ

คณะกรรมการขจัดความขัดแย้ง

16

1. บุคคลที่ได้รับเลือกจากคณะรัฐมนตรี 1 คน
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คน

(จากพรรคการเมืองที่มีผู้ดำรงตำแหน่งใน ครม. 1 คน และไม่มีตำแหน่งใน ครม. 1 คน)

3. ผู้พิพากษาหรืออดีตผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม 1 คน

เลือกโดยรัฐสภา

4. พนักงานอัยการหรืออดีตพนักงานอัยการ 1 คน

เลือกโดยรัฐสภา

คณะกรรมการขจัดความขัดแย้ง

17

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการขจัดความขัดแย้ง
ให้มีผลผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กร
และไม่อาจเป็นวัตถุในการพิจารณาของ
องค์กรตุลาการหรือองค์กรอื่นใด

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร

ผู้ทรงอำนาจตีความ

18

- รัฐสภาเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหมวดว่าด้วยนิรโทษกรรมและการขจัดความขัดแย้ง
- การตีความของรัฐสภาให้มีผลผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กร
- การตีความตลอดจนผลของการตีความของรัฐสภา ไม่อาจเป็นวัตถุประสงค์ในการพิจารณาขององค์กรตุลาการหรือองค์กรอื่นใด

นิติราษฎร์

นิติศาสตร์เพื่อราษฎร